

Svensk författningssamling

Lag om ändring i livsmedelslagen (2006:804)

SFS 2021:169

Publicerad
den 6 mars 2021

Utfärdad den 4 mars 2021

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om livsmedelslagen (2006:804)

dels att rubriken närmast före 12 § ska utgå,

dels att 2, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15–19, 20–23, 24, 26, 28, 29 och 32 §§ och rubrikerna närmast före 5, 11, 15, 19, 21 och 22 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 5 a, 11 a, 13 a, 14 a, 19 a, 23 a, 23 b och 32 a §§, och närmast före 2, 5 a, 11 a, 13 a, 14 a, 19 a, 23 a och 23 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

1. följande uttryck samma sak som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet:

- livsmedel,
- stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan,
- primärproduktion,
- utsläppande på marknaden, och
- livsmedelsföretagare,

2. uttrycket anläggning samma sak som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien,

3. uttrycket offentlig kontroll

a) offentlig kontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), och

¹ Prop. 2020/21:43, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198.

- b) kontroll i övrigt av att denna lag och föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs,
- 4. uttrycket annan offentlig verksamhet
 - a) annan offentlig verksamhet enligt förordning (EU) 2017/625, och
 - b) sådan offentlig verksamhet som i övrigt utförs med stöd av lagen eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, och
- 5. uttrycket organ med delegerade uppgifter samma sak som i förordning (EU) 2017/625.

EU-bestämmelser som lagen kompletterar

5 § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EU-förordningar (EU-bestämmelser) som har samma syfte som lagen och som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen ska i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EU-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde ska regeringen på samma sätt som i första stycket tillkännage vilka bestämmelser som denna lag kompletterar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs för att komplettera EU-bestämmelserna.

Tillämpning av förordning (EU) 2017/625

5 a § Förordning (EU) 2017/625 ska tillämpas även i fråga om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som faller utanför förordningens tillämpningsområde.

Första stycket gäller dock inte offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i fråga om sådant vatten och sådana produkter som jämföras med livsmedel enligt 3 § andra stycket.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att livsmedel får handhas eller släppas ut på marknaden endast i anläggningar som godkänts av kontrollmyndigheten, och
2. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett sådant godkännande ska beviljas.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, efter att ha iakttagit anmälningsförfarandet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, meddela föreskrifter om anpassning av och undantag från kraven i EU-förordningarna.

10 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar är det förbjudet att på marknaden släppa ut livsmedel som

1. inte uppfyller de krav och villkor som har föreskrivits eller beslutats med stöd av 6 § 2 och 3 och 8 §,
2. har handhåfts eller tidigare släppts ut på marknaden i en anläggning som inte har godkänts enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 § eller registrerats enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar,
3. inte har godkänts eller anmälts i enlighet med de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller i enlighet med de EU-bestämmelser som

lagen kompletterar eller inte uppfyller villkoren i ett godkännande eller tillstånd,

4. innehåller ämnen som inte har godkänts eller som har förbjudits i enlighet med de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller i enlighet med de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, eller

5. innehåller ämnen i en halt som överskrider gränsvärden som har föreskrivits med stöd av lagen eller i de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Första stycket gäller inte om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har föreskrivit något annat.

Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

11 § Offentlig kontroll utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna (kontrollmyndigheterna) enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Annan offentlig verksamhet utförs av kontrollmyndigheterna och andra statliga myndigheter enligt vad som anges i denna lag och i föreskrifter som regeringen meddelar.

En kommuns uppgift ska fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Delegering av vissa uppgifter

11 a § I förordning (EU) 2017/625 finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett organ eller till en fysisk person.

12 § Livsmedelsverket och, i fråga om länet, länsstyrelsen samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

13 § Den myndighet som utövar offentlig kontroll ska verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, beivras.

Förvaltningslagens tillämpning

13 a § Vid offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs av ett organ med delegerade uppgifter eller av en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
- 10 § om partsinsyn,
- 16–18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 27 § om dokumentation av uppgifter,
- 31 § om dokumentation av beslut,

- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till,
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande, och
- 42 § om vem som får överklaga ett beslut.

Tystnadsplikt

14 a § Den som i enskild verksamhet utför eller har utfört offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon har fått kännedom om medan uppgifterna utfördes. Detsamma ska gälla den som i enskild verksamhet utför eller har utfört laboratorieanalyser, laboratorietester eller laboratoriediagnostik på prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Överflyttning av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

15 § Livsmedelsverket får, i samråd med en kommun, besluta att ansvaret för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i fråga om en viss anläggning ska flyttas över från kommunen till verket. Ett sådant beslut får fattas om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl.

Livsmedelsverket får besluta att ansvaret ska lämnas tillbaka till kommunen, om verket och kommunen är överens om det.

16 § Livsmedelsverket får, i samråd med en kommun, besluta att ansvaret för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i fråga om en viss anläggning ska flyttas från Livsmedelsverket till en kommun.

17 § Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin skyldighet att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet när det gäller en viss anläggning, får regeringen på ansökan av Livsmedelsverket besluta att ansvaret för den offentliga kontrollen och för den offentliga verksamheten i fråga om den anläggningen ska flyttas över till Livsmedelsverket.

Regeringen får besluta att ansvaret ska lämnas tillbaka till kommunen.

18 § Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av dess uppdrag att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, får Livsmedelsverket förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som Livsmedelsverket anser nödvändiga för att bristen ska kunna avhjälpas.

Föreskrifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

19 §² Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas,
2. skyldighet för en kontrollmyndighet, ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 12 § första stycket,

² Senaste lydelse 2017:1288.

3. skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter att lämna information och ge in handlingar till den myndighet som har delegerat uppgiften,

4. skyldighet för livsmedelsföretagare och andra verksamhetsutövare att utöva en egenkontroll av verksamheten som är lämplig utifrån verksamhetens art, och

5. skyldighet för den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten att inhämta kontrollmyndighetens godkännande av faroanalyser och förslag till egenkontrollprogram.

Föreskrifter om uppgiftslämnande

19 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. uppgiftsskyldighet för den som lämnar djur till slakt, och

2. skyldighet för livsmedelsföretagare och andra verksamhetsutövare att lämna uppgifter om sina anläggningar eller verksamheten i övrigt till en kontrollmyndighet, ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter.

20 § En kontrollmyndighet, en officiell veterinär som har förordnats enligt lagen (2009:1254) om officiella veterinärer, ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter har, i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och

2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover.

Första stycket gäller också för Europeiska kommissionen och för inspektörer och experter som utsetts av kommissionen.

Skyldighet att lämna hjälp

21 § Den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska, utöver vad som följer av artikel 15.2 och 15.6 i förordning (EU) 2017/625, lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten ska kunna utföras.

Förelägganden

22 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller vad som särskilt anges i 18 § får en kontrollmyndighet besluta de förelägganden som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna ska följas.

23 § Förelägganden enligt 22 § eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får förenas med vite.

Inköp under dold identitet

23 a § En kontrollmyndighet får köpa in livsmedel under dold identitet om det är nödvändigt för att kontrollera att livsmedlet uppfyller kraven i

1. föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och

2. EU-förordningar som lagen kompletterar.

Verksamhetsutövaren ska underrättas om det inköp som har skett under dold identitet och om resultatet av det så snart det kan ske utan att åtgärden förlorar sin betydelse.

SFS 2021:169

Rapporteringsystem för överträdelser

23 b § En kontrollmyndighet ska ha ett ändamålsenligt rapporteringssystem för den som vill anmäla misstänkta överträdelser av förordning (EU) 2017/625.

24 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får en kontrollmyndighet ta hand om en vara som

1. har släppts ut på marknaden, eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden, i strid med 10 § eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, eller

2. avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt 22 §, om föreläggandet eller förbudet inte följs.

Om en vara har tagits om hand, får ägaren under överinseende av kontrollmyndigheten göra varan duglig till livsmedel eller använda den för något annat ändamål. Annars ska kontrollmyndigheten låta förstöra varan på ägarens bekostnad.

Kontrollmyndigheten ska, på ägarens bekostnad, låta förstöra också sådana varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § 6, om det inte finns särskilda skäl för något annat.

26 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

28 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Bemyndigandet enligt första stycket innefattar rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut sådana avgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som tas ut av en statlig myndighet, ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter.

29 §³ Till böter döms den som, om gärningen inte ska leda till ansvar enligt 28 a §, med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 5 § tredje stycket, 6, 7, 8 eller 9 §,

2. bryter mot 10 § första stycket, eller

3. inte fullgör sina skyldigheter enligt 20 § första stycket 1.

Till böter döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning eller andra bestämmelser i förordning (EU) 2017/625.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

³ Senaste lydelse 2018:644.

32 §⁴ Livsmedelsverkets beslut i ett enskilt fall får överklagas till allmän förvaltningsdomstol om det har meddelats

1. enligt denna lag,
2. enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller
3. enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Detsamma gäller beslut som har meddelats av någon annan statlig förvaltningsmyndighet, av en officiell veterinär som förordnats enligt lagen (2009:1254) om officiella veterinärer, av ett organ med delegerade uppgifter eller av en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut av Livsmedelsverket eller någon annan statlig förvaltningsmyndighet får överklagas till regeringen. För att konsumenternas intresse ska kunna tillvaratas inom livsmedelsområdet får ett sådant beslut överklagas av en organisation som är att anse som central arbetstagarorganisation enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller en motsvarande sammanslutning på arbetsgivarsidan.

32 a § Livsmedelsverket ska föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en officiell veterinär.

Den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett organ eller till en fysisk person ska föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av ett sådant organ eller en sådan fysisk person.

Lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter ska gälla även för överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2021.

På regeringens vägnar

JENNIE NILSSON

Maria Wetterling
(Näringsdepartementet)

⁴ Senaste lydelse 2009:1258.